

KOLMIPORTAINEN TUKI ESIOPETUKSESSA (POL 16 §, 16a §, 17, 17a §)

YLEINEN TUKI

Yleinen tuki on jokaiselle lapselle annettavaa esiopetusta, jossa hänen yksilölliset tarpeensa ja oppimisedellytyksensä huomioidaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Lapselle laaditaan lapsen esiopetussuunnitelma.

Yleinen tuki on arjessa tapahtuvaa lapsen oikea-aikaista tukemista.

Esiopetuksesta vastaava esiopettaja ja henkilöstö

- pyrkii yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa löytämään keinot lapsen tukemiseksi.

Esiopetusta antavassa yksikössä

- tukimuotoja voivat olla mm. eriyttäminen, oppilashuollon palvelut, lapsen yksilöllinen ohjaaminen, oppimisympäristön muuttaminen ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki.

Mikäli yleinen tuki ei riitä ja lapsi tarvitsee säännöllisesti yhtä tai useampaa tukimuotoa, lapselle tulee antaa tehostettua tukea. Tehostetusta tuesta keskustellaan lapsen huoltajien kanssa ja pyritään hyvään yhteistyöhön lapsen edun mukaisesti.

Esiopettaja (esiopetuksesta vastaava henkilöstö)

- tiivistää yhteistyötä lapsen huoltajien kanssa
- suorittaa pedagogisen arvion (arjen kuvausta siitä, mitä tukea lapsi on saanut)

Monialainen yhteistyö

- pedagoginen arvio käsitellään yhdessä päiväkodinjohtajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan (veo) sekä esiopetuksesta vastaavan lastentarhanopettajan kanssa (=monialainen oppilashuoltotyö). Tapauskohtaisesti oppilashuollosta vastaava voi pyytää huoltajan yksilöidyllä luvalla esim. lastenneuvolan, perheneuvolan, Hattu-kehitysneuvolan tai muun tarvittavan tahon osallistumaan oppilashuollolliseen asiaan käsittelyyn. Huoltajalla on aina oikeus olla läsnä lapsensa asian käsittelyssä.
- yhteistyössä arvioidaan tarvittavat toimenpiteet
- kirjataan sovitut toimenpiteet, esim.
 - lapsi jatkaa yleisessä tuessa uudelleen sovitulla tavalla
 - tehostettu tuki käynnistetään

TEHOSTETTU TUKI

Lasta ei voida riittävästi tukea yksittäisellä tukitoimenpiteellä tai yksittäisen tuen antamista on tarpeen jatkaa pidemmän aikaa tai tarvitaan samanaikaisesti useita tukimuotoja:

- lapselle järjestään tehostettua tukea
- lapselle laaditaan oppimissuunnitelma tehostetun tuen jaksolle.

Oppimissuunnitelma tehostetun tuen jaksolle

- o oppimissuunnitelmaan kirjataan lapselle järjestettävä tuki määrältään ja laadultaan lapsen kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden edellyttämällä tavalla.
- o laaditaan määräaikaiseksi. Tuen tarpeen jatkuminen arvioidaan säännöllisesti
- o mikäli arvioinnissa todetaan, että tuen tarvetta ei ole, niin oppimissuunnitelmaa ei enää käytetä.
- o mikäli arvioinnissa todetaan, että tehostetussa tuessa annettu tuki on sopivaa ja riittävää sellaisenaan tai muutettuna, oppimissuunnitelmaa päivitetään ja lapsi jatkaa tehostetussa tuessa.
- o liitetään osaksi esiopetussuunnitelmaa
- o mikäli lapsella on tehostettu tuki esiopetuksen keväällä, jatkuu se automaattisesti nivelvaiheen yli ja sen tarvetta arvioidaan ensimmäisen luokan syksyllä

Esiopettaja

- o laatii oppimissuunnitelman yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa
- o oppimissuunnitelman pohjana on pedagoginen arvio
- o toimii monialaisessa yhteistyössä

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

- o asiantuntija
- o toimii yhteistyössä esiopettajan ja muun henkilöstön kanssa
- o on omalta osaltaan mukana oppimissuunnitelman laatimisessa

Yksikön johtaja

- o huolehtii, että oppimissuunnitelma tehdään kaikille lapsille, jotka ovat tehostetussa tuessa ja siitä, että sitä noudatetaan ja arvioidaan

Monialainen yhteistyö

- o osapuolet osallistuvat pedagogisen arvon pohjalta tehtävän oppimissuunnitelman laadintaan, toteuttamiseen ja seurantaan

Mikäli tehostettu tuki ei riitä, eikä lapsen esiopetusta kasvun ja oppimisen vaikeuksien vuoksi voida tukea riittävästi tehostetun tuen keinoin, lapsi on oikeutettu erityiseen tukeen. Lapsen edellytykset ovat voineet heikentyä esim. vamman, sairauden, toimintavajavuuden tai kasvuympäristöön liittyvien riskitekijöiden vuoksi.

Yksikön johtaja

- vastaa monialaisesta oppilashuoltotyöstä lapsen asiassa

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

- kokoaa pedagogiseen selvitykseen liittyvät tarvittavat asiakirjat ja kannanotot
- on tarvittaessa mukana lapsen huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa

Esiopettaja

- o neuvottelee huoltajien kanssa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa
- o keskustelee lapsen kanssa hänen ikäkaudelleen sopivalla tavalla
- o tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja tarvittaessa muiden lasta hoitavien tahojen kanssa

Monialainen yhteistyö

- o lapsen asian ympärille kootaan monialainen tiimi, johon tapauskohtaisesti voi pyytää huoltajan yksilöidyllä luvalla esim. lastenneuvolan, perheneuvolan, Hattu-kehitysneuvolan tai muun tahon edustajaa, käsittelee varhaiskasvatuksen erityisopettajan kokoaman pedagogisen selvityksen ja liittää siihen oman kannanottonsa, jossa se arvioi lapsen saamaa tehostettua tukea ja lapsen kokonaistilannetta
- o yhteistyössä arvioidaan lisäksi lapsen erityisen tuen tarpeen, tarvittavat toimenpiteet ja esittää esim.
 - jatkamista tehostetussa tuessa toisenlaisin tukimuodoin
 - tehostetun tuen jakson päättämistä ja erityisen tuen aloittamista
 - muita tukipalveluja

Monialaisesti voidaan ottaa kantaa myös erityisen tuen toteuttamiseen.

Erityisen tuen päätöksen pohjana oleva pedagogisessa selvityksessä kuvataan

- lapsen kasvun ja oppimisen tilanne kokonaisuutena
- lapsen saama tehostettu tuki ja arvio sen vaikutuksista
- lapsen oppimisvalmiudet sekä kasvuun ja oppimiseen liittyvät erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä lasta tulisi tukea

ERITYINEN TUKI

Erityinen tuki järjestetään lapsen edun mukaisesti ensisijaisesti päivähoidon esiopetuksen yhteydessä tai koulun erityisopetusta antavassa yksikössä tai muussa soveltuvassa paikassa. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Lapselle laaditaan pedagoginen asiakirja Hojks.

Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

(Lomake: Hojks)

Yksikön sisällä on sovittava HOJKS:n tekemiseen liittyvä työnjako ja vastuu (yksikön johtaja, esiopettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai koulun laaja-alainen erityisopettaja)

Sovitun työnjaon mukaan

- laaditaan Hojks yhteistyössä lapsen (oman ikätasonsa mukaisesti) ja huoltajien sekä yksikön oppilashuollolliseen toimintaan osallistuvien kanssa.
- toteutetaan esiopetusta siten, että Hojksissa asetetut tavoitteet lapsen kasvun oppimisen tukemiseksi toteutuvat
- huolehditaan siitä, että suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa.
- huolehditaan siitä, että erityisen tuen tarvetta ja järjestämisen tapaa arvioidaan vuosittain ja esitetään tarvittaessa erityisen tuen päätöksen muuttamista tai purkamista

Yksikön johtaja

- huolehtii, että suunnitelma tehdään kaikille lapsille, joilla on erityisen tuen päätös sekä siitä, että se päivitetään vähintään kerran vuodessa

Monialainen tiimi

- tukee omalta osaltaan esiopetuksessa toteutettavaa erityistä tukea.
- käynnistää tarvittaessa uudelleen pedagogisen selvityksen prosessin ja esittää erityisen tuen päätöksen muuttamista tai purkamista.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tai laaja-alaisen erityisopettajan rooli korostuu lapsen tuen suunnittelussa ja esiopetuksen toteuttamisessa.

11.9.2015